

prima

Leerlingenboekje bij de film *Spijt!*

Waarom een lessenserie over pesten?

Iedereen krijgt wel eens met pesten te maken. Misschien ben je zelf ooit gepest of ken je iemand die gepest wordt. Heel jammer, want een gezellige en positieve sfeer in de groep en in de hele school is voor iedereen fijn. Je voelt je prettiger en je kunt beter leren in een veilige omgeving waar je niet bang hoeft te zijn. Misschien word je zelf nooit gepest en pest jij ook niet, maar doe je wel mee met de pester of moedig je de pester aan. Of misschien zeg je helemaal niets als je ziet dat er gepest wordt in de klas. Iedereen is verantwoordelijk voor een goede sfeer. In dit boekje leer je hoe je er met elkaar voor kunt zorgen dat er niet gepest wordt in de klas of dat het pesten stopt.

In 1996 kwam het boek *Spijt!* van schrijfster Carry Slee uit. Het boek heeft als thema pesten. Na 17 jaar is het best verkochte boek van Slee verfilmd. Dit leerlingenboekje over pesten wordt in combinatie met deze film uitgegeven. De foto's in dit boekje komen allemaal uit de film en de voorbeeldteksten zijn citaten uit de film of uit het boek. Als je de film (nog) niet gezien hebt, is het handig om onderstaande samenvatting van het verhaal goed door te lezen. Maar om te weten hoe het verhaal afloopt, zul je toch echt de film moeten bekijken!

Samenvatting van de film *Spijt!*

David zit op de middelbare school in de tweede klas. Samen met zijn vrienden Niels en Youssef speelt hij in de schoolband 'Punt uit'. David is verliefd op Vera, maar durft geen verkering aan haar te vragen. Thuis woont hij met zijn moeder, die op de redactie van een krant werkt. Davids oma belt geregeld met nogal dwingende verzoeken, waaraan zijn moeder altijd tegemoet komt.

Jochem is een klasgenoot van David. Hij is een beetje dik en wordt door drie klasgenoten erg gepest. Jochem heeft al op meerdere middelbare scholen gezeten en is overal weggepest. David ziet dat Jochem flink gepest wordt, maar hij zegt er weinig van en komt nauwelijks in actie. Dat voelt voor hem niet goed. Jochem heeft één vriend: Simbad, een zwervhond die hij gevonden heeft. In het dierenasiel waar Simbad een tijdje verblijft, werkt Vera als vrijwilligster. Vera komt soms voor Jochem op in de klas als hij gepest wordt. Jochem wordt verliefd op haar en vertelt het haar op een klassenavond. Vera wijst hem af. Na deze klassenavond komt Jochem niet thuis. David voelt zich schuldig, omdat hij Jochem niet hielp terwijl Jochem om zijn hulp vroeg. Kan hij het nog goedmaken of is het al te laat?

1. Plagen of pesten?

Vrienden plagen elkaar wel eens. Bij plagen gaat het om een grapje. Het grapje is misschien niet altijd leuk, maar het is nooit de bedoeling om iemand echt verdriet of pijn te doen. Pesten is iets heel anders! De pester doet met opzet altijd dezelfde persoon pijn of verdriet. Het slachtoffer kan zich niet goed verdedigen, omdat het minder sterk is dan de pester. En dat heeft grote gevolgen voor het slachtoffer.

→ Opdracht 1

Lees hieronder twee scènes uit de film *Spijt!*. Welke scène hoort bij plagen en welke scène bij pesten? Zet een krul door de scène die plagend bedoeld is en een kruis door de scène die bij pestgedrag hoort.

scène 1

David, Niels en Youssef zijn in de geluidsstudio aan het repeteren met hun band. Nienke, een meisje van school, komt kijken of ze zangeres van de band kan worden. Ze zingt een stukje voor. De jongens luisteren.

Youssef: 'Volgens mij hebben we een nieuwe zangeres.'

Niels: 'Nee, dat gaat 'm niet worden.'

Nienke kijkt een beetje verbaasd.

Niels: 'Je klinkt een beetje als Phoebe in Friends.'
[Niels zingt vals] 'Smelly Cat, Smelly Cat. Een beetje toendoof? Misschien kun je de flyers voor ons optreden uitdelen?'

Niels houdt het vol. Nienke kijkt hem uitdagend aan.

Niels: 'Je bent goed! Je bent goe-oed!'

scène 2

In de klas worden pasfoto's uitgedeeld. Als de leerkracht even weg is, pakt Sanne een schaar. Ze knipt een pasfoto van Jochem uit zijn vel, doet haar agenda open en plakt de foto erin. Ze zet er met viltstift bij: **HIER RUST JOCHEM**. Kruis erbij, zwarte rand. Het lijkt een grafschrift.

Justin: 'Waaraan is Jochem gestorven dan?'

Sanne: 'Wat denk je? Aan vêtzucht! Ze hebben hem naar het slachthuis gebracht.'

Remco: 'Of hij kreeg een hartattaque toen hij zijn lelijke kop in de spiegel zag.'

Lees scène 2 nogmaals. Wat vind je van het gedrag van Sanne?

.....

.....

.....

.....

→ Opdracht 2

Je hebt vast wel eens een plagerij en een pesterij in de klas meegemaakt. Schrijf hiervan voorbeelden op.

Plagerij

.....

.....

.....

Pesterij

.....

.....

.....

→ Opdracht 3

Soms is het verschil tussen plagen en pesten niet heel groot. Als je lang doorgaat met plagen bij dezelfde persoon, kan plagen omslaan in pesten. Het kan ook zijn dat jij iets als plagen bedoelt maar dat iemand anders dat als pesten voelt. Vorm tweetallen en bespreek samen hoe het verstoppen van een pen van iemand (als grapje bedoeld) kan omslaan in een pesterij.

Pesten kan op verschillende manieren gebeuren.
De meest voorkomende vormen van pestgedrag zijn:

Verbaal:	bijvoorbeeld schelden, uitlachen of napraten.
Fysiek:	bijvoorbeeld spugen, schoppen, slaan of knijpen.
Materieel:	bijvoorbeeld spullen stukmaken, iets afpakken of iets verstoppen.
Relationeel:	bijvoorbeeld iemand buitensluiten, iemand negeren of over iemand roddelen
Digitaal:	bijvoorbeeld gemene berichten, filmpjes of foto's op internet plaatsen of via mobieltjes versturen.

→ Opdracht 4

Aan het begin van de film *Spijt!* zijn de jongens zich aan het omkleeden in een kleedkamer na het sporten. Als Jochem onder de douche staat, pakken Justin en Remco zijn kleren en gooien die buiten hoog in een boom. Een paar jongens in de kleedkamer zien het en moeten erom lachen, maar de meesten kleden zich gewoon aan alsof ze er niets mee te maken willen hebben.

Om welke vorm van pesten gaat het in deze scène?
Omcirkel de juiste vorm.

verbaal - fysiek - materieel - relationeel - digitaal

Denk je dat jou zoiets kan overkomen? Waarom wel of waarom niet?

.....

.....

.....

2. Zes rollen bij pesten

Als er in een klas gepest wordt, dan weten de meeste leerlingen wel dat dit gebeurt. Maar wat doe je dan? Misschien ga je meedoen, omdat je bang bent om zelf ook gepest te worden? Misschien lach je aan de zijkant mee om de vervelende pesterijen? Of kom je op voor de gepeste? Of misschien doe je net alsof je niets ziet? Het kan ook zijn dat je de ene keer er iets van zegt en je er een volgende keer niet mee bemoeit. Er zijn zes rollen die iedereen kan hebben in een klas waar gepest wordt: pester, gepeste, meeloper, aanmoediger, verdediger, en buitenstaander.

→ Opdracht 5

Weet jij wat kenmerkend is voor iedere rol? Maak de quiz.
Zet cirkels om de letters die achter de goede antwoorden staan.

quiz

1. Wat is een meeloper?

- iemand die begint met pesten. (V)
- iemand die de pester helpt met pesten. (J)
- iemand die zich niet met pesten bemoeit. (M)

2. Iemand die een ander met opzet pijn doet en dit steeds blijft doen, is de

- gepeste (E)
- pester (O)
- verdediger (O)

3. Iemand die het pesten wel ziet, maar het kind dat gepest wordt niet helpt, is een

- buitenstaander (C)
- meeloper (P)
- verdediger (A)

4. Een kind dat onzeker is en niet zoveel vriendjes heeft, kan gemakkelijk

- een pester worden (T)
- een buitenstaander worden (R)
- gepest worden (H)

5. Wat is een verdediger?

- Hij helpt het kind dat gepest wordt door tegen de pester te zeggen dat hij moet stoppen. (E)
- Hij wordt zelf ook gepest en vindt dit niet leuk. (S)
- Hij helpt de pester soms mee met pesten. (N)

6. Een aanmoediger is iemand die

- de gepeste aanmoedigt om voor zichzelf op te komen. (T)
- niet actief meedoet aan het pesten, maar de pester wel aanmoedigt door bijvoorbeeld te lachen om de pesterij. (M)
- de buitenstaanders aanmoedigt om hun monden open te doen. (N)

→ Opdracht 6

Zet de letters van de juiste antwoorden van opdracht 5 achter elkaar. Welke naam lees je?

Welke rol heeft hij in de film *Spijt!*? Zet zijn naam achter de juiste rol bij pesten in het rijtje hieronder. Maak daarna het rijtje compleet. Kies uit de kinderen die je op de poster ziet uit de film *Spijt!*:

David

Sanne

Youssef

Jochem

Vera

Justin

Niels

Remco

Pester -
 Gepeste -
 Verdediger -
 Meeloper -
 Aanmoediger - Youssef
 Buitenstaander -

Tip: als je de film niet gezien hebt, lees dan nog eens de samenvatting van de film op pagina 2 van dit boekje en bekijk opdracht 1 nog een keer.

→ Opdracht 7

David, een van de hoofdpersonen uit *Spijt!*, twijfelt vaak of hij wel of niet moet ingrijpen als hij ziet dat Jochem gepest wordt. Hij heeft altijd een excuus om het niet te doen. Zijn moeder treedt op haar beurt nooit tegen oma op die een buurman buitensluit en veel te veel eist. In dit fragment uit het boek *Spijt!* praten David en zijn moeder over de reden waarom ze hun mond houden.

‘En?’ vraagt David als ze terugkomt.

‘Ze was er niet.’ David ziet dat zijn moeder rood wordt. ‘O.’ Hij begint te lachen. ‘Je durft het niet, zeg maar eerlijk.’

‘Het is geen goed moment, ik had het meteen moeten zeggen. Over twee uur moet ze optreden. Ik wil haar niet van streek maken.’

David haalt zijn schouders op. ‘Zo is er altijd wel een excuus. Ik stel het ook steeds uit om Sanne een grote mond te geven als ze Jochem treitert.’

Als ze elkaar aankijken, schieten ze in de lach. ‘Wat een schijters zijn wij, hè?’ zegt David.

Zijn moeder knikt. ‘Wij willen altijd de goeie vrede bewaren. En we willen aardig gevonden worden.’

(Uit *Spijt!*, derde druk, bladzijde 75)

Wat vind jij van de reden die Davids moeder geeft waarom David en zij niet opkomen voor de gepeste personen? Waarom vind je dat?

.....

Wat zou er kunnen veranderen als David voor Jochem opkomt?

.....

→ Opdracht 8

David vindt het heel vervelend om te zien dat Jochem gepest wordt. Hij begrijpt niet dat Jochem niet wat meer voor zichzelf opkomt. Soms doet David een beetje mee aan een pesterij, soms houdt hij zich op de achtergrond en af en toe komt hij ook voor Jochem op. Maar, dat komt hem duur te staan, zoals in de scène hieronder:

scène

David, Niels en Youssef lopen uit school met zijn drieën naar de fietsenstalling. Ze zien Sanne, Justin en Remco een bepaalde fiets agressief uit de stalling halen. Het is de mountainbike van Jochem. Remco draait het ventiel los, maar Sanne duwt hem opzij. Zij pakt een zakmes en begint in de banden te steken. David, Niels en Youssef kijken van een afstandje toe.

David: 'Wat doet ze nou?'

Youssef: 'Net goed voor Jochem?'

David: 'Dat kunnen ze toch niet maken?'

Youssef: 'Die zak was ons aan het verraden.'

David: 'Die 'zak' wist helemaal nergens van.'

Niels: 'Hij was wel dom bezig.'

David: 'Niet dommer dan hij!'

Niels: 'Wil je beweren dat Youssef dommer is dan Jochem?'

David: 'Ik snap gewoon niet dat iedereen de verkeerde verdedigt.'

David rijdt naar Sanne, Justin en Remco toe.

David: 'Zeg, hou daar 's mee op!'

Voordat David meer kan zeggen, steekt Sanne haar mes in zijn voorband.

Sanne: 'En als je gaat klikken, heb je er morgen weer een.'

Hoe zou David zich voelen? Schrijf op hoe jij denkt dat David zich voelt over het getreiter naar Jochem en de rol die hij daarin probeert te spelen.

.....

.....

.....

.....

Wat zou jij doen als je David was en zoiets jou zou overkomen?

.....

.....

.....

.....

Waarom denk je dat Sanne Jochem pest?

.....

.....

.....

.....

Waarom denk je dat Remco en Justin Jochem ook pesten?

.....

.....

.....

.....

➔ **Opdracht 9**

(Uit *Spijt!*, derde druk, bladzijde 121)

→ Opdracht 10

Leef je in! Hoe zou jij je voelen als je gepest wordt? Zet een kruisje bij de gevoelens die volgens jou een belangrijke rol spelen. Je mag ook meerdere kruisjes zetten.

- ☐ onzeker
- ☐ trots
- ☐ verdrietig
- ☐ boos
- ☐ wanhopig
- ☐ machteloos
- ☐ blij
- ☐ gespannen
- ☐ angstig
- ☐ eenzaam
- ☐ bezorgd
- ☐ opgelucht
- ☐

Als je gepest wordt, lucht erover praten op! Met wie zou jij goed kunnen praten als je gepest wordt?

.....

.....

.....

→ Opdracht 11

ik weet even niet waar ik beginnen moet
omdat ik weet dat als ik niks doe, het ook zelf doe
ik heb het over iemand zo kapot laten gaan
terwijl niemand het stopt, ja het is zo gaar
om gepest te worden, ik kan me slecht verwoorden
maar echt dit gaat te ver voor woorden

Dit is het eerste couplet uit het lied 'Tuned off', een rapnummer dat de schoolband van David, Niels en Youssef geschreven en gezongen heeft. Het protestlied gaat over pesten. En vooral over de buitenstaanders die daartegen helemaal niets doen.

Leg de titel van het lied uit.

.....

.....

.....

→ Opdracht 12

Schrijf een eigen couplet van minimaal vier regels voor het lied 'Tuned off'. Je mag er ook voor kiezen om een gedicht over pesten te schrijven. Het gedicht hoeft niet te rijmen. Probeer in de tekst duidelijk te maken wat jij van pesten vindt en waarom je dat vindt.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Cyberpesten

Cyberpesten is een vorm van pesten die de afgelopen jaren steeds vaker voorkomt en via internet of sms gebeurt. Cyberpesten is vaak net zo erg als de andere vormen van pesten. Soms zelfs erger, omdat de pester anoniem kan blijven en daardoor gemene dingen kan zeggen of doen.

→ Opdracht 13

Hieronder zie je zeven voorbeelden van cyberpesten.
Zet de goede woorden in de zeven zinnen. Kies uit:

hacken - foto's - virus - producten - uitschelden - dreigmail - gemene

1. Iemand

								3				2
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	---

per e-mail, op msn of tijdens chatten.

2. Iemand een

			8						4	
--	--	--	---	--	--	--	--	--	---	--

sturen.

3. Op naam van iemand anders online

	7							10		
--	---	--	--	--	--	--	--	----	--	--

bestellen.

4. Vervelende

		1			
--	--	---	--	--	--

van iemand anders op internet zetten.

5. Iemand met opzet een

					9
--	--	--	--	--	---

sturen.

6. Iemand

					6	12
--	--	--	--	--	---	----

7. Iemand

		11				5
--	--	----	--	--	--	---

sms'jes sturen.

→ Opdracht 14

Hieronder staan vier stellingen. Vorm groepjes van twee of drie leerlingen. Lees alle stellingen een voor een en praat erover in je groepje. Zijn jullie het allemaal eens of oneens met de stelling? Of zijn jullie meningen verdeeld? Waarom zijn jullie het eens of oneens met een stelling?

stellingen

1. Als iemand in een mailtje jouw telefoonnummer vraagt, kun je dat best geven.
2. In een chatbox is het stoer om te doen alsof je zestien bent.
3. Ouders moeten altijd weten wat hun kinderen op internet doen.
4. In een chatbox zeg je makkelijker dingen die je in het echte leven niet zou zeggen.

Zet de juiste letters in de vakjes hieronder.
Je leest dan een ander woord voor 'cyberpesten'.

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

7	8	9	10	11	12
---	---	---	----	----	----

→ Opdracht 15

Bedenk in je groepje tips voor kinderen, ouders, leerkrachten en de schoolleiding om cyberpesten te voorkomen of te stoppen. Als je hulp nodig hebt, kun je de volgende websites raadplegen: www.pestweb.nl of www.kindertelefoon.nl.

Tips voor kinderen

1.
.....
.....
2.
.....
.....

Tips voor ouders

1.
.....
.....
2.
.....
.....

Tips voor leerkrachten

1.
.....
.....
2.
.....
.....

Tips voor de schoolleiding

1.
.....
.....
2.
.....
.....

→ Opdracht 16

In de film *Spijt!* komt cyberpesten niet voor, terwijl deze vorm van pesten de laatste tijd juist heel actueel is. Kun je redenen bedenken waarom daarvoor gekozen is?

Tip: wanneer verscheen het boek *Spijt!*?

.....

5. Wat kun je doen?

Als er in een groep gepest wordt, dan heeft iedereen daarmee te maken. Iedereen is verantwoordelijk voor de sfeer in een groep. De groep 'buitenstaanders' is vaak het grootst in een klas. Deze groep is zo groot, omdat veel buitenstaanders bang zijn dat zij het volgende slachtoffer van de pester worden als ze tegen de pester ingaan. Als kinderen uit deze groep ingrijpen als zij het pestgedrag zien, dan kunnen zij een groot verschil maken. Pesten kan dan voorkomen of gestopt worden. Ook verdedigers, meelopers en aanmoedigers kunnen actie ondernemen om pesten te stoppen of te voorkomen.

→ Opdracht 17

Wat kun je met elkaar doen om pesten te voorkomen of tegen te gaan? Maak groepjes van ongeveer vier leerlingen en bedenk samen drie goede oplossingen, die je opschrijft in jouw TOP 3.

TOP 3

1.
2.
3.

Bespreek alle oplossingen in de klas. Welke vierde oplossing, die je niet bedacht had in jouw groepje, vind jij ook erg goed? Schrijf deze oplossing op.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

→ Opdracht 18

1. Lees de tips voor pesters. Welke drie tips vind jij het best? Nummer deze TOP 3 met de getallen 1, 2 en 3. De beste tip krijgt nummer 1.

TOP 3	Tips voor pesters
	Bedenk iets anders om je energie in te steken. Doe iets leuks met je vrienden of word lid van een club.
	Kom niet aan spullen van anderen.
	Scheld niet.
	Praat met iemand die je vertrouwt over het pesten. Praten lucht op.
	Lach anderen niet uit.
	Behandel iemand anders zoals je zelf behandeld wilt worden.
	Bedenk dat pesten niet stoer is. Verzin iets om op een andere manier aandacht te krijgen.

Ultieme tip voor Jochem	Tips voor leerlingen die gepest worden
	Vraag hulp! Neem iemand in vertrouwen aan wie je je verhaal kwijt kunt. Praten lucht op en is geen klikken.
	Reageer niet op de pesterij: loop kalm weg of negeer het pesten.
	Blijf uit de buurt van pesters.
	Laat aan je lichaamshouding zien dat je niet bang bent. Kom zelfverzekerd over door met een rechte rug, rechte schouders en een recht hoofd tegen de pester te praten.
	Bel, chat of mail met Pestweb. Bel of chat met de Kindertelefoon.

2. Lees de tips voor leerlingen die gepest worden. Stel dat je Jochem uit *Spijt!* één ultieme tip kunt geven. Welke tip zou dat zijn? Zet een kruisje voor deze tip.

3. Lees de tips voor meelopers, aanmoedigers, verdedigers en buitenstaanders. Bedenk zelf voor elk van de vier andere rollen nog één goede tip om het pesten te laten stoppen. Schrijf de vier tips op.

Tips voor meelopers
Lach niet mee om stomme grappen.
Doe zelf nooit mee aan het pesten.
.....

Tips voor buitenstaanders
Zeg de leerling die gepest wordt 's morgens eens gedag. Maak een praatje en doe aardig tegen hem/haar.
Loop of fiets eens een stukje mee met de leerling die gepest wordt.
.....

Tips voor aanmoedigers
Vraag de leerling die gepest wordt om eens mee te doen in een groepje.
Ga met een groepje naar de pester en maak de pester duidelijk dat het pesten moet stoppen.
.....

Tips voor verdedigers
Laat de leerling die gepest wordt merken dat hij/zij niet alleen staat.
Ga naar de leerkracht of je ouders en vertel over het pesten.
.....

→ Opdracht 19

Aan het eind van de film *Spijt!* heeft David een gesprek met zijn klassenleraar Tino. Want ook de leerkrachten en de schoolleiding zijn er medeverantwoordelijk voor dat in een school niet gepest wordt. De school wordt hierop gecontroleerd door de schoolinspectie. Hoe kan de school ervoor zorgen dat er niet gepest wordt of dat het pesten stopt? Kruis de drie manieren die jij het best vindt aan. Bedenk zelf nog een andere manier.

- ☐ De school neemt contact op met de ouders van de pester en vertelt welk pestgedrag hun kind vertoont.
- ☐ Leerlingen die pesten moeten hard gestraft worden.

- ☐ Er moet meer toezicht komen op het schoolplein.
- ☐ Het moet in de schoolregels staan dat pesten niet getolereerd wordt.
- ☐ Iedereen moet les krijgen over pesten.
- ☐ Leerkrachten of andere volwassenen in de school moeten sneller ingrijpen als zij pestgedrag opmerken.
- ☐
-
-

6. Het pesten stoppen

Hiervoor heb je veel oplossingen gelezen en bedacht om het pesten te voorkomen of te stoppen. Tot nu toe alleen maar woorden. Het is nu tijd voor daden! Bij de opdrachten 20, 21 en 22 ga je echt aan de slag om het pesten in de klas én in de omgeving te voorkomen of te stoppen.

→ Opdracht 20

Aan het begin van de film *Spijt!* is klas 2b op schoolkamp. 's Avonds in de eetzaal van de jeugdherberg eten alle kinderen patat. Aan een tafel zitten David, Vera, Manon en Ingrid. Manon en Ingrid zijn vriendinnen van Vera. Tijdens het eten schrikken ze op door lawaai aan een andere tafel. Ze kijken op en zien dat Jochem niet met rust gelaten wordt door Sanne, Justin en Remco. De pesters vegen hun patat op het toch al volle bord van Jochem. De volgende scène speelt zich af:

scène

Justin: 'Hier, vreten zal je.'

Sanne knijpt grote hoeveelheden mayonaise en ketchup op zijn bord.

Sanne: 'En wat vet voor je puisten.'

Niels komt met zijn dienblad op Davids tafel af en dringt zich naast Vera en Manon. Hij kijkt naar Jochem.

Niels: 'Ik snap niet waarop Jochem niet wat meer van zich afbijt. Hoe oud is hij nou?'

David: 'Drie tegen één is gemeen.'

Vera: 'Jochem zou best eens wat gezonder mogen eten.'

Niels knijpt veel mayonaise op zijn bord.

Niels: 'Mee eens.'

David: 'Hij eet anders hetzelfde als jij.'

- Speel deze scène in de klas na. De leerkracht verdeelt negen rollen:

1. Jochem	4. Remco	7. Vera
2. Sanne	5. David	8. Manon
3. Justin	6. Niels	9. Ingrid

Zet twee tafels neer en verzamel een paar attributen, bijvoorbeeld bordjes, patat, ketchup- en mayonaisetubes. Iedere acteur of actrice leest zijn/haar tekst een paar keer goed door. Dan spelen zij de scène voor de klas na. De rest van de leerlingen kijkt goed hoe zij de scène neerzetten.

- Hoe hadden alle omstanders Jochem kunnen helpen? Per rol denk je na over deze vraag. De leerkracht laat acht kinderen op het toneel staan (toneelspelers 1 t/m 8). Rol 9 wordt vervangen door een nieuwe 'Ingrid' die een idee heeft hoe zij Jochem had kunnen helpen. Ze mag eigen tekst bedenken.
- De scène wordt voor een derde keer opgevoerd. De nieuwe Ingrid blijft op het toneel, maar speelt haar oude rol (zegt dus niets). Nu verandert 'Manon'. Op welke manier had zij een bijdrage kunnen leveren om het pesten te stoppen?
- Bij de vierde opvoering blijft Manon op het toneel, maar speelt haar oude rol (zegt dus niets). Voor rol 7, Vera, komt een ander kind op het toneel. Hoe had Vera kunnen helpen?
- De vijfde keer blijft Vera zitten. Zij zegt nu haar oorspronkelijke tekst weer op. De rol van Niels wordt vervangen.
- Op deze manier worden alle rollen één voor één vervangen. Ook Jochem, rol 1, wordt als laatste vervangen. Hoe had hij anders kunnen reageren?
- Speel de scène tot slot nog één keer, waarbij alle nieuwe teksten gezegd worden. Hoe ziet de scène er dan uit?

→ Opdracht 21

In de klas heb je inmiddels veel gehoord, gelezen en gesproken over pesten. Het mag duidelijk zijn dat jouw klas pesten niet toestaat en dat jullie er allemaal aan meewerken om een positieve sfeer in de klas te creëren. Maar, pestgedrag stopt vaak niet bij de drempel van de klas. Ook op het schoolplein, op andere plekken in de school en na schooltijd kan het pesten doorgaan. Daarom is het van belang om zoveel mensen in de school, thuis en in de omgeving op de hoogte te brengen van de afspraken die in de klas gemaakt zijn over pesten.

Maak tweetallen en bereid samen een kort interview voor. Het doel van het interview is dat jullie nog meer oplossingen verzamelen om pesten te voorkomen of te stoppen en vertellen op welke manier jullie met pesten in de klas omgaan. Na afloop van het interview werk je de vragen en antwoorden uit. Wat valt jullie op? Welke oplossingen voor pesten vinden jullie belangrijk?

Volg onderstaande stappen tijdens je voorbereiding.

1. Bepaal in overleg met de leerkracht wie jullie gaan interviewen. Denk bijvoorbeeld aan de conciërge van de school, de directeur van de school, een leerling uit groep 5, een andere leerkracht, een ouder, burens, familie etc.
2. Bereid een korte introductie voor. Stel jezelf voor en vertel over wat jullie in de klas met het onderwerp 'pesten' gedaan hebben. Laat weten waarom jullie een interview willen afnemen.
3. Maak een lijstje met vragen die jullie willen stellen. Denk aan vragen als: wat verstaat u onder pesten? Kent u kinderen die gepest worden? Welke oplossingen kunt u bedenken om het pesten te stoppen? Wat wilt u nog graag zeggen over pesten wat alle kinderen moeten weten en wat ze nooit moeten vergeten?
4. Bedenk welke materialen jullie mee moeten nemen naar het interview. Denk aan pennen, papier, eventueel opnameapparatuur.
5. Maak een afspraak met de persoon die jullie gaan interviewen.

→ Opdracht 22

Bij opdracht 21 ben je begonnen met het verspreiden van belangrijke informatie die jij tot nu toe hebt gekregen door alles wat jij weet over pesten en in het bijzonder het voorkomen of laten stoppen van pesten. Ook deze opdracht is gericht op de omgeving. Kies een van onderstaande creatieve opdrachten uit om aan anderen te laten dat er in jullie klas niet gepest wordt. Je mag alleen werken, maar ook in een groepje. Maak hierover afspraken met de leerkracht.

- Maak een grote poster voor op het raam met daarop de afspraken die jullie in de klas gemaakt hebben over hoe jullie met elkaar willen omgaan. Hang deze poster op een goed zichtbare plek in het lokaal.
- Schrijf een verhaal of gedicht over pesten en over oplossingen om pesten te voorkomen of te stoppen. Je kunt dit verhaal of gedicht in de schoolkrant laten afdrukken.
- Teken een stripverhaal. Hang deze strip duidelijk zichtbaar op de buitenkant van de deur van de klas.
- Maak een filmpje, dat op de website van school te zien is.
- Oefen een toneelstuk over pesten en vraag of je dit toneelstuk in de aula mag opvoeren voor de hele school.
- Bedenk een lied over pesten. Neem een bestaande melodie en maak hierop je eigen tekst. Misschien kun je het lied opnemen en laten horen in alle klassen van je school.

Colofon

Het Prima-lespakket behoort bij de Kenmerkreeks en is gemaakt in opdracht van VeiligheidNL met steun van Stichting Kinderpostzegels Nederland. Het lespakket is bedoeld voor leerlingen uit de bovenbouw van het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Filmdistributiebedrijf Dutch Filmworks en filmaatschappij Shooting Star verleenden belangeloos hun bijdragen aan het pakket.

Auteur

Pitti Redeker

Vormgeving

Graficelly, Reeuwijk

Beeldmateriaal

Foto's uit de film *Spijt!* naar het gelijknamige boek van Carry Slee

Ontwikkeling en distributie

Zorn Uitgeverij B.V.

Postbus 4001

2301 RA Leiden

telefoon (071) 514 91 41

e-mail info@zorn.nl

fax (071) 512 02 78

www.zorn.nl

www.kenmerk.nl

© 2013 Zorn Uitgeverij B.V./VeiligheidNL

Bestelnummer 5750

KENMERK.nl

veiligheid.nl

KINDERPOSTZEGELS
voor kinderen door kinderen